

a fáradságot nem ismerő munkával, ezzel az erős akarattal és tenni tudással bírja nagyarányúvá fejleszteni vállalatát.

A nagyszabású vállalatok mellett foglalkozik még bankügyletekkel is. Leszámitol; kölcsönöket nyújt, házakra, földekre, előlegeket ad árúkra, persze szolid alapon s ezért van tekintélyes forgalma a banküzletének is.

Rosenfeld Izidor a város köztisztasági vállalkozója. Becsületesen tesz eleget vállalt kötelezettségének. Néhány héttel ezelőtt egy beadványa keltett általános feltűnést. Rosenfeld Izidor ugyanis gavallér módon följajánlotta a városnak 1911. évre a köztisztasági vállalatának összes gépeit, kocsijait s egyéb eszközeit rendelkezésére bocsátotta lovait, hogy a város tegyen kísérletet a tisztogatással házi kezelésben. Mindezekért pedig nem kíván se használati díjaztatást, sem pedig a megtakarított összeg után részesedést, hanem egyedül azt akarja ezzel a tényével, hogy a város gazdaságos alapon megtakarítást érjen el.

Képviselőtét bírja a budafok-kőbányai Haggenmacher sörgyárnak is. Amióta kezében van a sörgyár képvisellete, azóta Haggenmacher-féle sör a város minden részében egyaránt nagy kelendőségnek örvend.

Szállítási és elvámolási irodájának már igen régen jó nevet biztosított. A legtekintélyesebb szegedi kereskedőkkel áll már üzletének megalapítása óta összeköttetésben. Pontos. A szállítások eszközzésével a legnagyobb körültekintéssel jár el, úgy, hogy fölszólamlásra soha sincs alkalom. Költözködők is épen ezért nagyon szívesen keresik föl Rosenfeld Izidor szállítási vállalatát.

Hogy szorgalmas, fáradhatatlan munkájának megvan a megérdemelt gyümölcse, az csak természetes és ezt jólesőleg látja mindenki, aki barátja a munkának, aki értékelni tudja Rosenfeld Izidor tevékeny munkásságát.

Szegedi kisipar.

(Saját tudósítónktól.) A szegedi kisipar kétségtelenül a fejlődés biztató fokán áll. Nemcsak a kisiparosok nagy száma, hanem azok tekintélyes részének kiváló szorgalma és magas képzett-reményt nyújtanak arra, hogy ez a nagyszorgalmu, munkás, jelentős társadalmi osztály hovatovább jobb viszonyok közé kerül, munkássága egyre nagyobb, méltánylásra és elismerésre talál. A szegedi kisiparnak kitűnő, várossszerte, sőt azon túl is elismert képviselői vannak.

Különösen fejlett a bádigos-ipar, amelyet nem egy derék, törekvő ember valósággal iparművészetté tökéletesített. Schwarz Rudolft, akinek virágzó üzlete és műhelye a Polgár-utca tizenhetedik szám alatt van, egy hete választották be a törvényhatósági bizottságba. Amellett, hogy Schwarz kitűnő iparos, aki szorgalmával és tudásával szép ekzisztenciát tudott teremteni, a közéletben is élénk részt vesz. Tagja az ipartestület előjáróságának és mindenhol a harc vonalán élén látjuk, ahol az iparosság érdekeinek védelméről és istápolásáról van szó. Fogel Ede nemcsak Szegednek, de az egész Délvidéknek egyik legelismertebb és legtehetségesebb iparosa. Az az ember első sorban, aki az iparüzés sablonosságát egyéníteni és tökéletesíteni tudta. Fogel Ede iparművész. A Takaréktár nyolcadik szám alatt levő műhelyéből a rendes bádigos-munkákon kívül nagyon sokszor kerültek ki olyan tárgyak, amelyeket a tervezés, az elkészítés, a finom kidolgozás alapján bátran lehet az iparművészet termékének nevezni.

Rosenfeld Sándornak a Széchenyi-tér nyolcadik szám alatt levő bádigos-műhelye a legelőkelőbbek és legkeresettebbek egyike. Pontos kiszolgálásával, jó anyagával igazán mintaképe annak a magyar iparosnak, aki üzletének nagy bevételt, iparágának becsülést akar szerezni. — Fekete Nándornak a Tábor-utca ötödik szám alatt van a bádigos műhelye. Semmi sem jellemző jobban rá, minthogy megrendelésekkel és vásárlásokkal a város minden részéből fölkeresik. Jó kiszolgálást, szép kiállítás, praktikus anyagot ad, ezekkel került a keresett és pártolásra méltó iparosok közé. A jobb bádigos-mesterek közül egyelőre még kettőnek a nevét írjuk ide: Merkler Hermanét, akinek a műhelye a Gizella-tér 3. szám és Schwarz Jánosét, aki-

nek a műhelye a Valéria-tér 12. szám alatt van. Mindkettő törekvő iparos, akik jó kiszolgálással, tartós készítményeikkel tekintélyes és hű vevőkörre tettek szert.

Moskovits Lajos elektrotechnikus típusa az igazi intelligens iparosnak. Budapesten a Magyar Általános Villamos Részvénytársaság- és Gancz-gyár elektrotechnikai osztályának vezető embere volt hosszú éveken keresztül. Jelenleg a Dugonics-tér első szám alatt van az üzlete. — Jánics Józsefnek villanyerőre berendezett gőzmosódája elsőrendű vállalat ezen a téren. Huszonöt munkásnőt állandóan foglalkoztat. Mosótelepe Takaréktár-utca hatodik szám alatt van. — Benedek Antal lakatosmester csak nemrég helyezte a műhelyét a Vár-utca első szám alá, ahol a szuterén-helyiségben a modern technika legújabb vívmányaival, gépeivel találkozunk.

Szirdy János késes e szakmába az egész város egyedüli, megbízható cége, akinek fényesen berendezett üzlete van a Kelemen-utca negyedik szám alatt. — Szegszárdi József bőrdísz és bőrdíszműves fiatal iparos, aki műhelyét csak rövid pár éve alapította és máris sok és nagy megrendeléssel halmozta el a közönség. Négy munkást foglalkoztat, még sem tud eleget tenni a nagy keresletnek. Műhelye és fényesen berendezett bőrdísz-üzlete az Iskola-utca tizenegyedik szám alatt van.

Babos Sándor hangszerész fiatal, törekvő iparos, aki csak rövid pár hónapja létesítette ipartelepét és máris rengeteg munkával halmozza el. Kitűnő és nagy szakértelemmel berendezett telepe az Iskola-utca hatodik szám alatt van.

Czucz Ferenc géplakatosnak kitűnően felszerelt gépjavitó-műhelye van a Tisza Lajos-körút hatvankilencedik szám alatt. Egészen fiatal iparos és már olyan kitüntetés érte szakszerű munkájáért, amely díszére válna bármely nagy vállalatnak is. A legutóbbi temesvári kiállításban ugyanis aranyéremmel tüntették ki. — Raszlovsky Sándor asztalos kitűnő, szorgalmas, törekvő iparos. Specialista a konyhabutorkészítésben. Műhelye Tisza Lajos-körút negyvennyolcadik szám alatt van.

Kohn Béla műstoppoló ebben a szakmában nemcsak Szegeden, de az egész vidéken egyedül áll. Kitűnő iparos-ember, akit már számos kitüntetés ért. Műhelye Oroszlán-utca tizenhetedik szám alatt van. — Horváth Mihály férfi szabó hosszú éveken keresztül volt a Holtzer-cég szabásza. Amikor innen kilépett, a Kölcsény-utcán szabóüzletet létesített. Jó ízlése, kitűnő munkája és szabása révén rövid idő alatt közismertté és kedvelté lett. — Hoffer B. fűzőkészítő, ki hosszas külföldi tartózkodás után Szegeden telepedett le. Kitűnő, szakavatott munkája révén számos elismerő levelet mutathat föl. Tűzőtelepe: Széchenyi-tér harmadik szám alatt van.

Egy elsőrangú pékségről. Szegeden mindenki ismeri a híres Nagy Pál Utóda-féle pékműhelyt, amely kitűnő süteményeiért többször elismerésben részesült. Amióta ezt az üzletet a jelenlegi tulajdonos, Wolf Jakab átvette, azóta még inkább emelkedett a forgalma, amely az első helyek egyikét foglalja el a szegedi piacon. Még a konkurencia is kénytelen elismerni a Wolf sütemények jószágát. A szegedi előkelő kávéházak legtöbbször Wolftól veszi a süteményeket vendégei részére. De rendkívül sok kiskereskedő is van Wolf vevői között. De nemcsak ezért híres a Wolf-féle pékség. A kávéházak látogatói tudják, hogy mit csinál meg Wolf pék, egyedül ő. Az uzsonnakávéhoz föl-szolgált kuglófot, amelyből mindenki több darabot is megesszik. Ez speciálitása ennek a kitűnő pékmesternek, akinek a Somogyi-utcai üzletét ezért is sokan megkeresik a rendelők közül.

Wigner és Lusztig. Két fiatal kereskedő neve. Alig pár éve, hogy a Kelemen-utcában rövidáru-üzletet nyitottak, amelyet szolid vezetéssel csakhamar a legelsőek egyikévé emeltek. A vásárló közönség úgy ismeri a Wigner és Lusztig céget, mint ahol igen olcsó árakért a legjobb árut kapja. Amellett a cikkeket mind elsőrangú gyáráktól szerzik be, ami szintén vonzóerővel hat és bizalmat gerjeszt. Nemcsak Szegedről, de az egész Délvidékről fölkeresik Wigner és Lusztig üzletét. A magánosokon kívül a falusi kiskereskedők legnagyobb része itt szerzi be a szükségletét, főleg a harisnya és kötött árukat.

A Kobrak-cipők. Valóságos fogalommal lett már nemcsak Magyarországon, de az egész világon a Kobrak név, ha jó cipőkről van szó. A hazai iparcikkek közül a Kobrak-cipők szerezték legnagyobb dicsőséget a külföldön versenyképességükkel és tartósságukkal. A konkurencia is tudja és ép ezért a reklámjaiban is utánozza Kobrakék reklámjainak külső formáját is, hogy így tévútra vezesse a közönséget. De

ez legfeljebb csak egyszer sikerülhet, mert aki a Kobrak-cipőt egyszer viselte az föltétlenül észreveszi az áru jószágát, hogy félrevezették. A Kobrak-féle cipőgyár szegedi képvisellete a Kölcsény-utcában van és Eichner László vezeti nagy szakértelemmel és ambícióval.

A jó kiflik. A télen történt, hogy egy nagy-körűti kiskereskedésbe tértem be a társaságommal. Egész éjjel zúllottunk és reggelizni akartunk. A ruszli mellé péksüteményt vettünk, amely két kosárban volt kipakolva. Amikor fizetésre került a sor, a kereskedő azt kérdezte tőlünk, melyik kosárból vettük a süteményeket.

— Miért? — kérdeztük.

— Azért, mert ha ezekből a láthatóan szebb kiflikből ettek az urak, akkor többet fizetnek, mert ezek Schweiger-féle sütemények.

— Hát aztán? Nincs róla tudomásunk, hogy ezekért többet kell fizetni.

— Csodálom, ha az urak szegediek, akkor tudniok kellene, hogy a legjobb péksüteményeket Schweiger Simon és fia Petőfi Sándor-sugár-uti sütődjében kaphatók. Régi híres pékség ez negyven esztendeje áll fenn. Házi kenyere szintén a legízletesebb, egy év óta pedig cukrász-pékséget is állított föl Schweiger, elsőnek Szegeden.

Else Jerusalem regénye.

A szépirodalomnak és művészeteknek legtöbbet földolgozott és legkedveltebb tárgya a szerelmi élet. Az ezzel összefüggő események elbeszélése, az érzelmeknek és szenvedélyeknek játéka, a vágy és kötelesség összeütközése, a társadalmi intézményektől, erkölctől, szokástól, törvényektől megbéklyózott érzés föllázadása s ezeknek a különböző elemeknek szakadatlan, új helyzetekbe való bekerülése évezredek óta izgatja és serkenti munkára a teremtmény művészi képzeletet. De ennek a sokoldalú, sőt azt lehetne mondani, minden oldalú megvilágításnak ellenére is a szerelmi életnek inkább csak a fölületen jelentkező és színvonal részai, az érzések és életsorsot alakító cselekedetek azok, amelyeket a művészet révén megismert az emberiség. Régebben csak a szerelmi élet díszletei, a cirádák, az ornamentika volt a művészet tárgya. Később azután már az épület falait, az emeleteket, a nagy, nyílt, egyenes folyosókat, másoknál még — a hálósobákat is meg lehetett látni és csak a legújabb — persze nem esztendőkkal, hanem évtizedekkel mérve az időt — a legújabb irodalom ástott le egészen odáig, ahol ennek az épületnek szociális és fiziológiai, tehát társadalmi és élettani alapjai vannak.

Tudomány és szépirodalom vállvetett erővel dolgozott azon, hogy megismertesse a ködös, érzélgős, holdvilágos szerelem után azt a nagy társadalmi és élettani erőt, amelyet a nemi és szerelmi élet a természet háztartásában képvisel. A naturalista regény a természettudományi ismeretek haladásának és minden művelt ember gondolkodásában való fölszívódásának következtében megmutatta az állatot az emberben, ahogy a régi idealisták szótára a legegyetemesebb és legtermészetesebb emberi szükségletek kielégítését nevezte. Nagy művészek munkáiban hatalmas erővel szólalt meg az ábrándozás, gögicselés, tárgyaltalan sóvárgás vágy-arisztokráciája helyett a nyers és fékezetlen indulatok, a szükségletek tárgyát nyíltan megnevező szenvedélyek, meztelen, vérszegény nyé nem tett, erőtelensre nem halványított érzések demokráciája.

A szerelmi élet rajzolásában bekövetkezett, másik nagy változás szintén s e szónak még igazibb értelmében demokratikus jellegű. A régi művészet, a nagy görög vagy ind költők elbeszélő munkái istennők, királynők szerelmi életénél szociális szempontból alsóbbrendű szerelmi élettel nem is igen foglalkozott. Idők folyamán az égi helyére a földi arisztokrácia került s amint új társadalmi osztályok keletkeztek s kértek részt a társadalom hatalmából, intézményeiből és szellemi életéből, úgy került ezeknek az osztályoknak sajátos szerelmi és nemi élete is az irodalmi élet középpontjába. A mi időnknek társadalmi szempontból legjel-